

Samiske barne- og ungdomsbøker 2023

IBBY 2024

Marianne Kappfjell, litteraturformidler ved Sametingets bibliotek

Nordsamiske utgivelser for barn og ungdom 2024

**Tone Elvebakk/Janne
Olsby: Ella ja Ándá
murjemin/Elle og Ándá
på bærtur**

ISBN: 978-82-998531-9-4.

Várdobaiki samisk senter, 2024.

91 sider. Innbundet.

Førskole/ småtrinn.

Elle ja Ándá murjemin

Elle og Ándá på bærtur

Elle veahkeha eatni. Go eadni lea čuohppan ovttá bonjaldaga, de son viežžá dan. Ándá veahkeha áhči seamma ládje. Gámasuinniid čohkkejit stuora suoidnegurppiide gáttis. Gubáid guddet siidii go gerget.

Barggadettiin dearpaba Elle ja Ándá lassin čuoikkaid maid čohkkeba sierra lánaide.

Elle er eadni sin hjelper. Når eadni har skjært en passe bunt, henter Elle den. Ándá hjelper áhčči på samme måte. Sennagresset samler de i store bunter på land som de senere skal bære med seg hjem.

Innimellom arbeidet klasker Elle og Ándá mygg som de samler i en stor haug.

Jens Martin Mienna: Nilla ja Ádegáhttu ealu
luhtte / Nilla og Atekatt i reingjerdet.

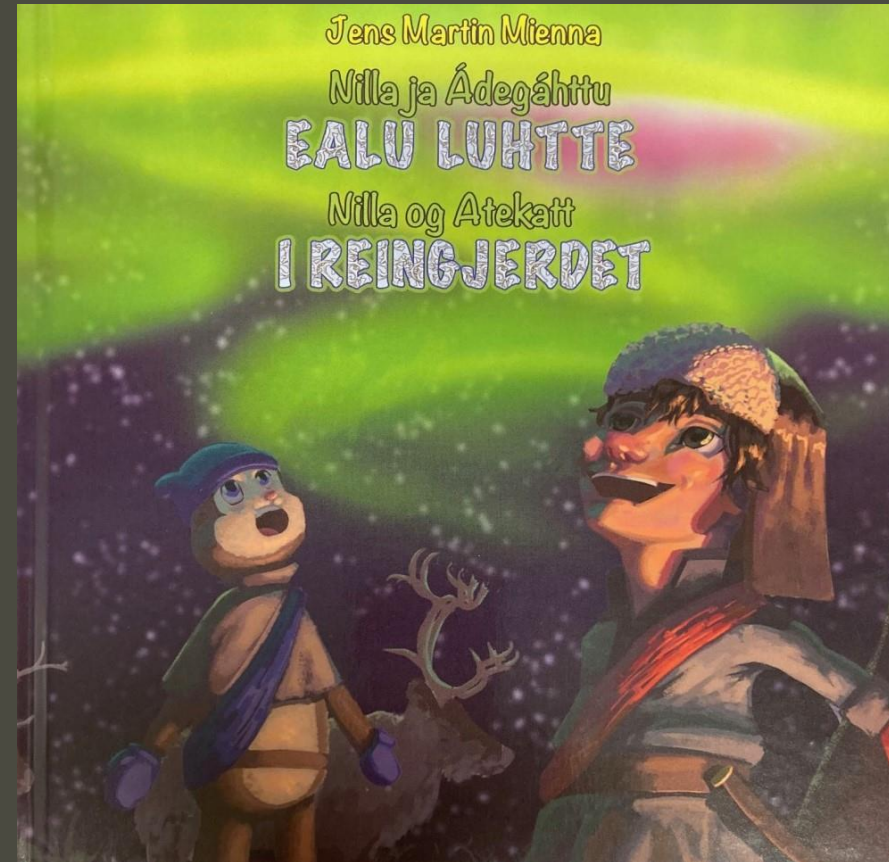
Nordsamisk og norsk.

ISBN: 978-82-93781-07-3.

Bárus SA, 2024. 37 sider.

Innbundet.

Førskole/småtrinn

Jens Martin Mienna: Nilla, Ádegáhttu ja
njoammil/Nilla, Atekatt og haren

Nordsamisk og norsk.

ISBN: 978-82-93781-06-6.

Bárus, 2024. 38 sider. Innbundet.

Førskole/småtrinn

Fáhkka fuobmái Ádegáhttu juoidá muoraid gaskkas ja čurvii:

- Njoammil!

Nilla vilppui juohke guvlui, ja ribahii girddihit Ádegáhttu gielkká njeaiga. Gielkát beaškkihedje oktii, ja Ádegáhttu ja Nilla fieraiga vulos luohká.

Fieradettiin Nilla seaivvui julggiid ala ja čurvii:

- Boađe!

Plutselig så Atekatt noe imellom trærne og ropte:

- Haren!

Nilla speidet rundt, og så ikke at hans kjelke var på vei rett mot Atekatt sin kjelke. Kjelkene kolliderte, og Nilla og Atekatt rullet ned bakken. Før kjelkene hadde stoppet, hoppet Nilla opp og ropte:

- Kom!

Siri Broch Johansen: ujus unni

ISBN: 978-82-8263-545-5.

ČálliidLágádus, 2024. 36 s

Innbundet.

Småskole/smátrinn

Myra er et magisk sted.

Hvis du noen gang har plukka multer på ei stor myr, så vet du det.

Hvis mamma går først og plukker multer, og pappa etter ho, og så storesøster, og etter ho igjen storebror, så står det likevel igjen multer til deg også, på akkurat samme sted som de har plukka. Hvis du tror at du har plukka alt på ei tue, skal du bare snu deg. Der ser du enda et par multer. Og hvis du nå snur deg på nytt, oppdager du flere bær, akkurat der hvor du nettopp har plukka! Sånn er ei skikkelig multemyr.

Jeaggi lea mágihkalaš báiki.

Jus don goassege leat lubmen stuorra jeakkis, de diedát dan vissásit.

Jus eadni manná vuos álggus čoaggit, ja áhčči su manjis, ja stuorraoabbá dasto, ja de stuorraviellja, de leat liikká báhcán dutnje maid luopmánat, aiddo seammá báikkiin gos sii leat čoaggán. Jus jáhkát ahte leat čoaggán buot muhtun balsas, de galggaht jorggihit. Doppe oainnat moadde vel luopmána. Ja jus jorggihat oktii vel, de oainnat moadde vel, doppe gos aiddo ledjet buot čoaggán! Nu lea albma luomejeaggi.

Uhca Meahcceruollaš Jákop

Háldáša Bikká guossis

Mary Ailonieida Sombán Mari
Laila Labba

DAVVI GIRJI

Mary Ailonieida Sombán Mari: Uhca
meahcceruollaš -Jákop Háldáša Biggá guossis

Nordsamisk

ISBN: 978-82-329-0482-2.

Davvi girji, 202

4. 54 s. Innbundet

Førskole/småtrinn

Linda Trast Lillevik

Sover du, Eanat?

Gustav Kvaal

Linda Trast Lillevik

Oađát go, Eanat?

Gustav Kvaal

Linda Trast Lillevik: Oađát go, Eanat?

ISBN: ISBN 978-82-7601-293-4

Iđut, 2024. 56 sider. Innbundet.

Nordsamisk og norsk utgave

Førskole og småtrinn

Ill. Gustav Kvaal

Joik : Ande Somby

Odne lea buorre beaivi dorski bivdit.

– Dolle gieđa dego livččet čavgemín dávggi, áhčči. Nugo don lávet.

Áhčči čaimmiha. – Dieđát go manne mun láven dan dahkat?

– Dalle njuiku ja lihkada vuogga doppe čiekŋalasaš, ja dájuha dorski dohppet dasa. Juoksa dat addá fámu.

– Áibbas duohta, Juoksa. Jure justa nie go dávggi gealddát bivddidettiin.

– Eadni álo dadjá dan. Juovssas dat lea fápmu. Son lea olu deaivilat go don báhčit njuola.

Áhčči nivkala. – Son lea buot deivešeamos bivdi maid mun dieđán. Ii oktage bivdde buoidaga buorebut go son. Ja son dat navddii du Juoksan. Don dieđát maid Juoksa mearkkaša?

– Jo, dat lea seamma go dávggebissu.

Mis álo gullo mu namma go dorski galggašii dohppet.

Juoksa prøver å følge joiken: – Takk, Eanat, for at du ikke skadet oss. Og ikke ødela spydene våre.

Pappa legger en vierring rundt Eanat sin underkjeve, og fester et vierbånd til beltet sitt. Så joiker han: – Du er overmannet nå, Eanat.

De andre jegerne joiker de samme ordene, «du er overmannet nå», mens de fører spydet tre ganger mot den pelsklede.

Endelig får Juoksa holde spydet. Det er så lett, synes han. Har han fått litt av Eanat sine veldige krefter?

Om ikke lenge skal de hjemover. Men først må de dekke Eanat med bjørkeris. Her skal Eanat ligge til i morgen.

Pappa bøyer seg ned og legger bjørkeris inn i den lille hula.
Oppå riset legger han alle Eanat sine bein, i riktig rekkefølge,
akkurat sånn som dyret ser ut. Juoksa får legge hodeskallen
der den skal være.

– Vårt offer og vår takk til Oldertremannen, hvisker pappa.

Juoksa nikker. Øynene hans følger pappas hender. Pappa
legger vierringen og Eanat sin hale inn i hvilestedet.

Messingringene som kvinnene hadde festet til halen, skal de
ta med hjem og feste til tromma. Da blir tromma fylt med
Eanat sine krefter og blir enda sterkere.

Juoksa dekker alt med bjørkenever. Nå kan Eanat sove.

H.C. Andersen: Riššasággenieiddaš /
sørsamisk; Niejtetje sáarajgumie

H. C. Andersen nordsamisk:
Riššasággenieiddaš / sørsamisk; Niejtetje
sáarajgumie

ISBN: 978-82-94048-50-2

Gielem nastedh, 2024. 31 sider.
Innbundet.

3-11 år

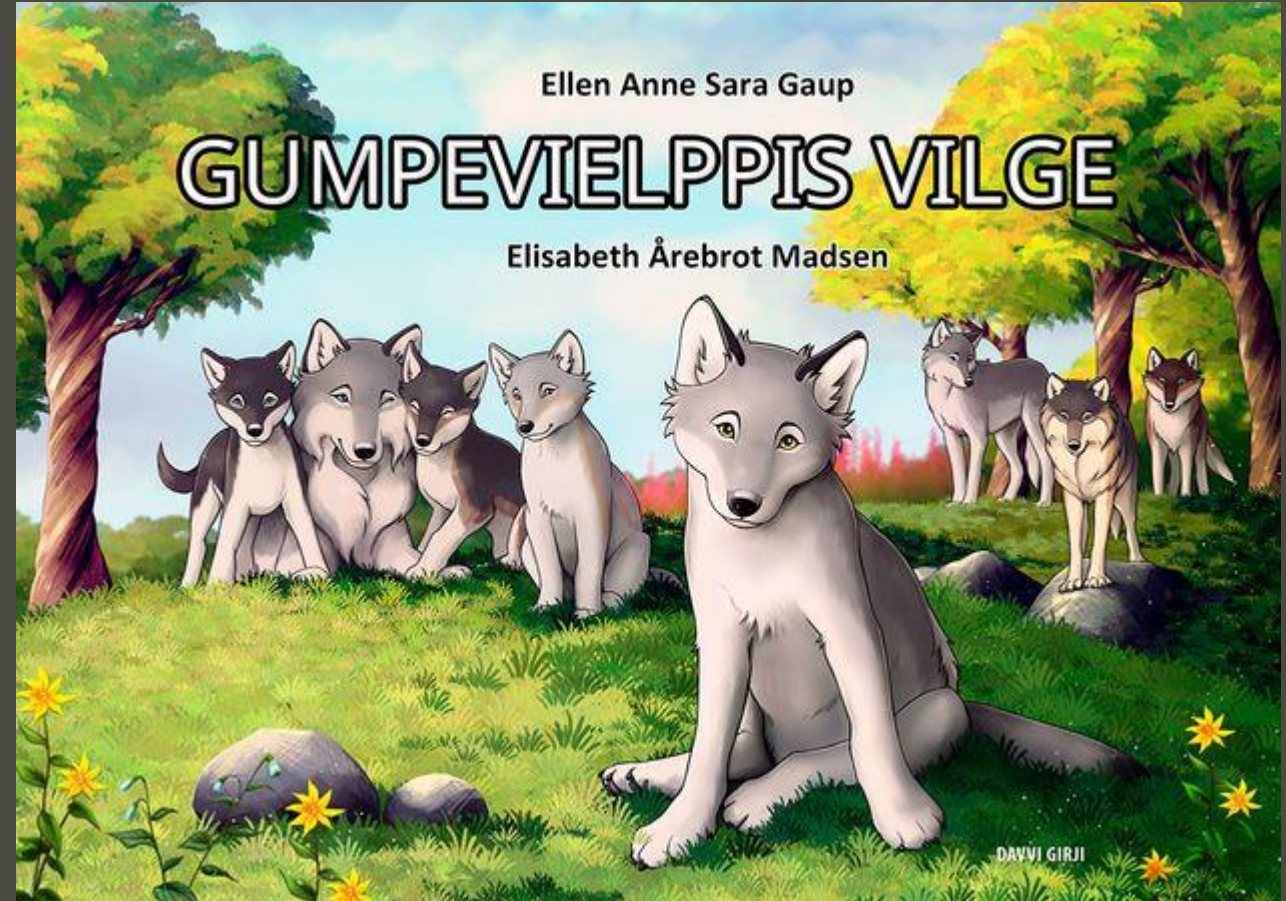
Ellen Anne Sara Gaup: Gumpevileppis vilge

Sakprosa bildebok på nordsamisk.

ISBN: 978-82-329-0544-7.

Davvi girji, 2024. 55 s. Innb.

Førskole/Småtrinn

Rávjágumppes lei dál ollu bargu, go son fertii bivdit borrosa guovtti gumpii, alcces ja ciikogumpii, go ciikogumpe ii astan šat bivdit go galggai njamahit vielpáidis. Gumpevielpát ledje čalmmeheamit go riegádedje, eai ge čalmmit rahpasan ovdal go ledje guovttevahkkosaččat. Ciikogumpe veallái ja njamahii vielpáid liegga biejus maid leigga roggan ovttas rávjágumppiin.

Marit Kirsten Anti Gaup – Malle Remmel

Appelsingirdi

DAVVI GIRJI

Marit Kirsten Anti Gaup: Appelsingirdi

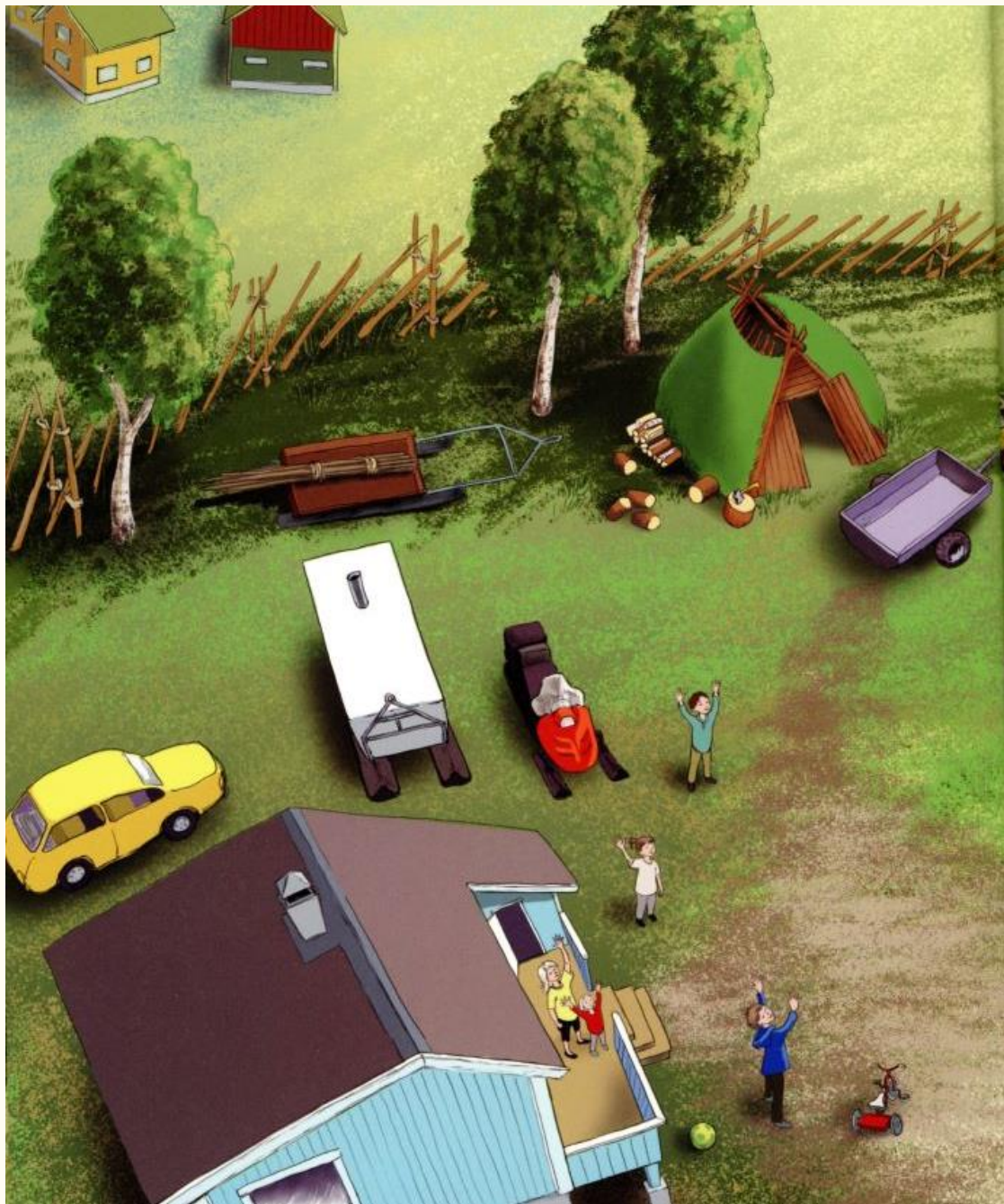
ISBN: 978-82-329-0479-2.

Davvi girji, 2024.

36 sider. Innbundet.

Førskole/småtrinn

Mánát gehččet áibmui, jus mat de
oidno áhčči seavvimin sidjiide. Sii nu
gehččet gosa dat logi appelsinna
gahččet.

Mo leaš gal, de mánát eai oaidnán eai ovttage appelsinna
gahččamin eatnamii.

– Áhčči gal lea min dál dájuhan, eat leat oaidnán eat fal eat ovta
ge appelsinna fierraleamin girdisabehiin. Muhto mii gal liikká vuolgit
ohcat áhči beakkán girdiappelsinnaid, amma nu? dadjá Ráste.
Buohkat leat suinna ovttaoavilis.

Ingá Elin Marakatt: Elsa, Jovnna ja Sirkus Maximus

Nordsamisk tekst.

ISBN: 978-82-329-0598-0

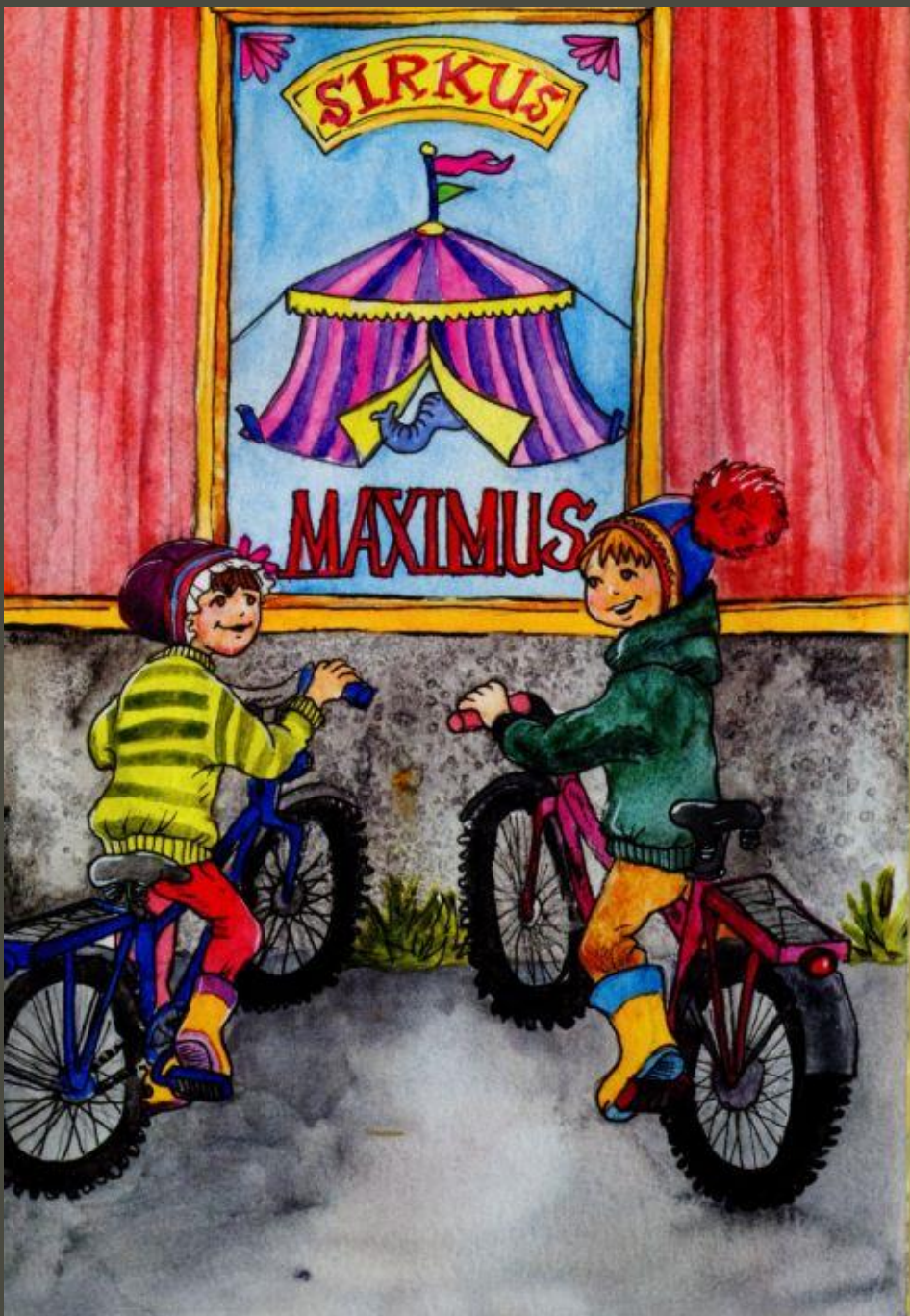
Davvi girji, 2024.

60 sider. Innbundet

Smátrinn

Guorbmebiila

Beaivvit orrot measta bisánan. Elsa ja Jovna čiekčaba spáppa, oagguba ja sihkkelastiba manŋel skuvlla. Muhto áigi manná nu hihtásit. Soai lohka beivviid ja vuordiba dassá sirkus bohtá gillái.

– Gal sirkus hede bohtá, leat dušše moadde beavvi vel, dadjá Elsa.

– Orru dego letne vuordán duhát jagi dál, moddjá Jovna. – Lean nu dolkan vuordimis dál.

Liehmus čakčabeavvi bohtet guorbmebiillat voaji giláži. Leat juohke ivnnis: ruoksat, alihat ja ruonát. Leat násttážit, eallit ja klovnat sárgojuvvon daidda. Sáhka manná johtilit unna gilážis. Elsa sihkkelastá Jovna lusa nu johtilit go nagoda. Dál sus leat somás ságat, sirkus lea bohtán.

Maarit Hivand
Liisa Tellervo Helander

Lávra ja Miige Bikká guossis

DAVVI GIRJI

Maarit Hivand: Lávra ja Miige Bikká guossis

Nordsamisk tekst.

Ill.: Liisa Tellervo Helander.

ISBN: 978-82-329-0553-9.

Davvi girji, 2023. 38 sider. Innbundet.

Smátrinn

– Juo-o, jus lohpidat ahte čuovvubeahtti dan luotta. Eadni seavvá ja huikkáda velá:

– Muiti fal čuovvut dárkilit luotta!

– Mun dat gal muittán, huikkáda Lávra.

Miige nollá verráha luhtte ja vuorddaša.

– Njávge, njávge, boade dal! njávge Miige ja geahččá Lávrii.

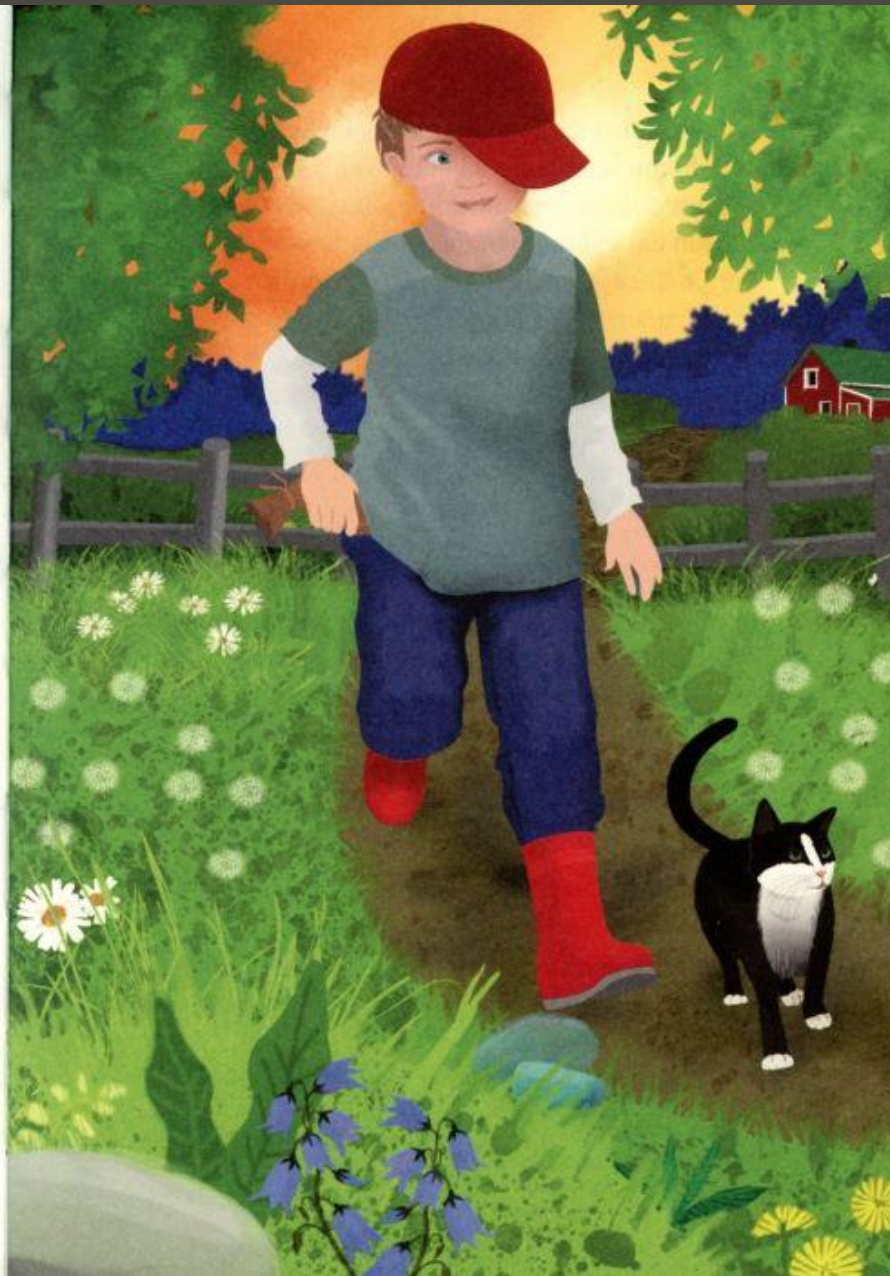
Lávra, giedat lupmas, vázzá vieltti bajás ja iskkasta, ahte sisteseahkka lea lupmas. Dohko lei láibemoaluid bidjalan. Dát láibemoalut leat guovssahii. Guovssat

lávii dalán boahit go olbmo oaidná.

Go moai ádjáin láviime leat meahcis, de guovssat lávii dalán girdit lagasmurrii ja das njuikkodit. Ja go moai ádjáin boradeimme, de dat bođii áibba báldii ánuhit borramuša. Áddjá lávii dadjat: Guovssat lea hui sáhkkes loddí.

– Boade dal, huikkáda Lávra ja jođánit doapmala luoddaráigge.

Miige ruohtasta luoddaráigge. Das lea nu leaktu, ahte Lávra illá joksá. Son ferte doapmat. Gaibagahpir lea čieksalan čalmmiid ala, ja son ferte guovlat dan vuoli. Áhkku ostii dan ja bidjalii mu oaivái ja dajai: – Dál dus seammalágan gahpir go ádjásge.

Bikká guovttos Lávrain jodašeaba bávtti sis' ja geahčadeaba, mii dal doppe gávdnošii. Muhtin sajiin bákti lei livttis ja das ledje máŋggahámat govvosat. Dá čierasta Bás Njuolla bávtti vulos sudno lusa ja čájeha iežas gávdnan ávdnasiid ja dás jávkkiha gosa nu.

– Das gal orru leamen beassi dáppe, go huksenávdnasiid vieččilda, dadjá Bikká.

– Livččii somá oaidnit Bás Njuola čivggaid, dadjá Lávra. Buoidda lea nu čeahppi beasi čiehkát, nu lea áddjá muitalan, joatká Lávra.

– Bás Njuola čivggat fertejit leat čábbát, go dat iešge lea nu čáppat ja das nu vuogas ámadadju, dadjá Bikká.

Beaivvášsuotnjarat čuvget bákteráiggiid gaskka daid Miige batnán suonaid ja dat gollájit ja silbájit beaivečuovggas.

**Jørn Lier Horst: Operašuvdna
Bajánbalva/Operasjon Tordensky**

ISBN: 978-82-500-2980-8.

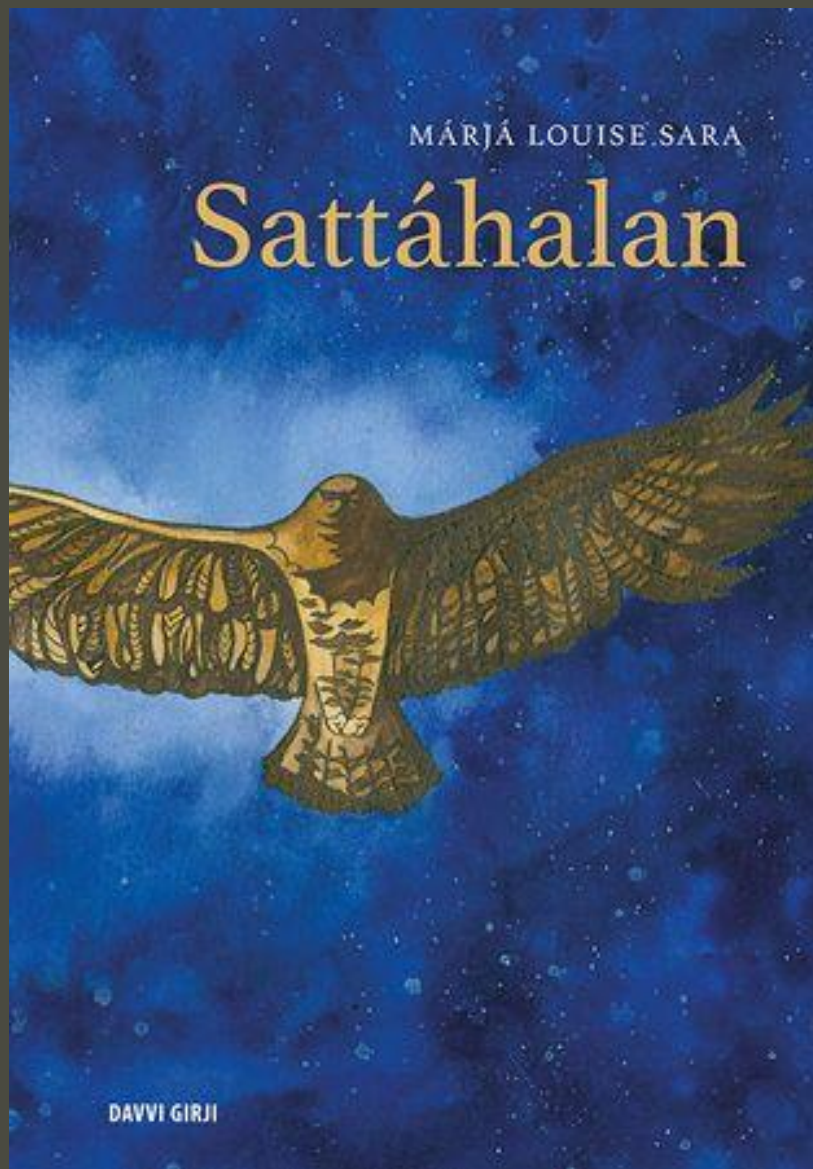
Solum bokvennen, 2024.

107 sider. Innbundet.

mellomtrinnet

Márjá Louise Sara: Sattáhalan

ill: Márjá Louise Sara

ISDN: 978-82-329-0297-2.

Davvi girji, 2024.

57 sider.

Innbundet.

Ungdom

Ovcci olbmo mielat
ovtta olbmo fámut

son bivdá

viegaha
vumiid čada

Ja speadjá

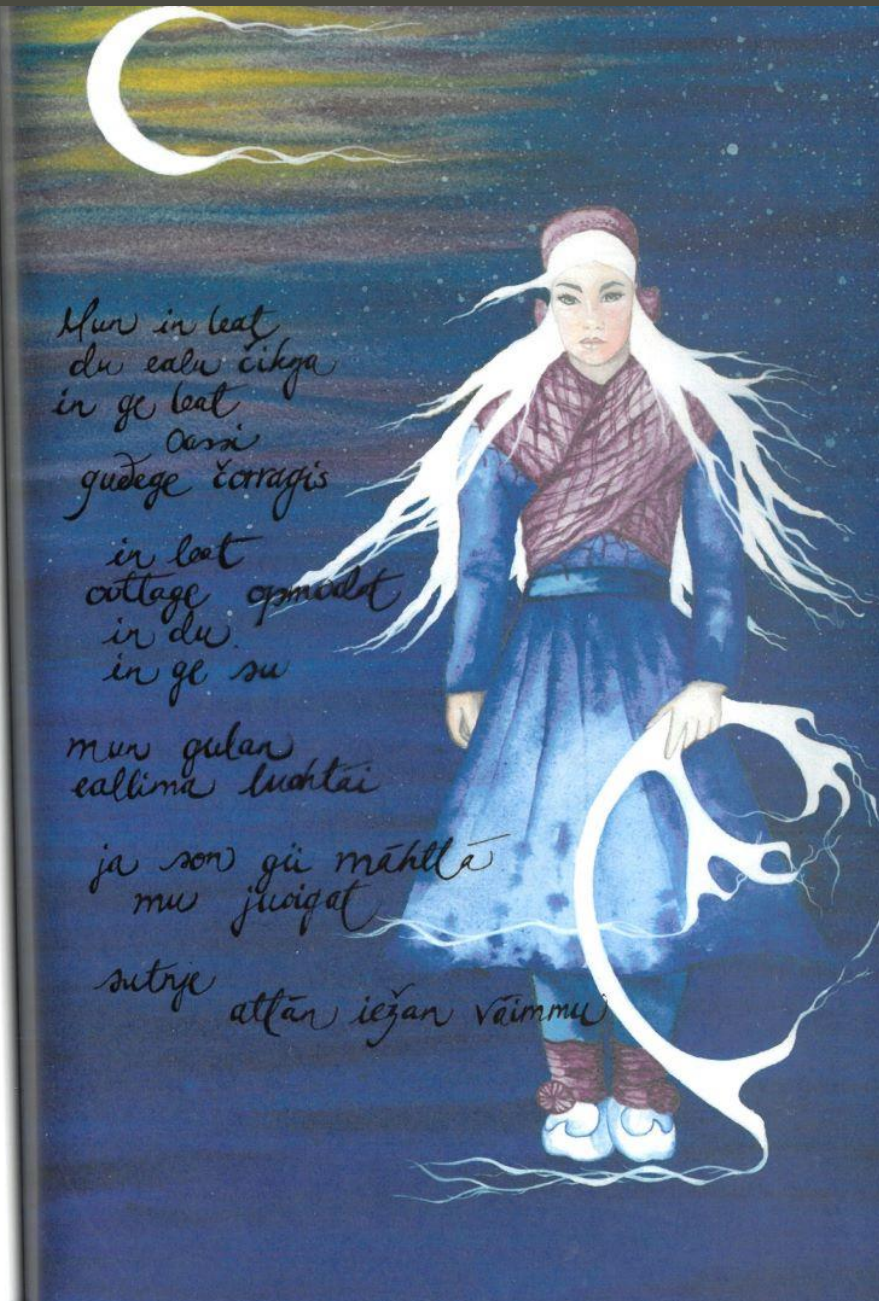
Mun in leat
du ealu cikya
in ge leat
oassi
gudege čorragis

in leat
oatage opmáht
in du
in ge su

mun gulan
eallima luhtai

ja son gi máhlla
mu juoigat

sutrye
attán iežan váimmu

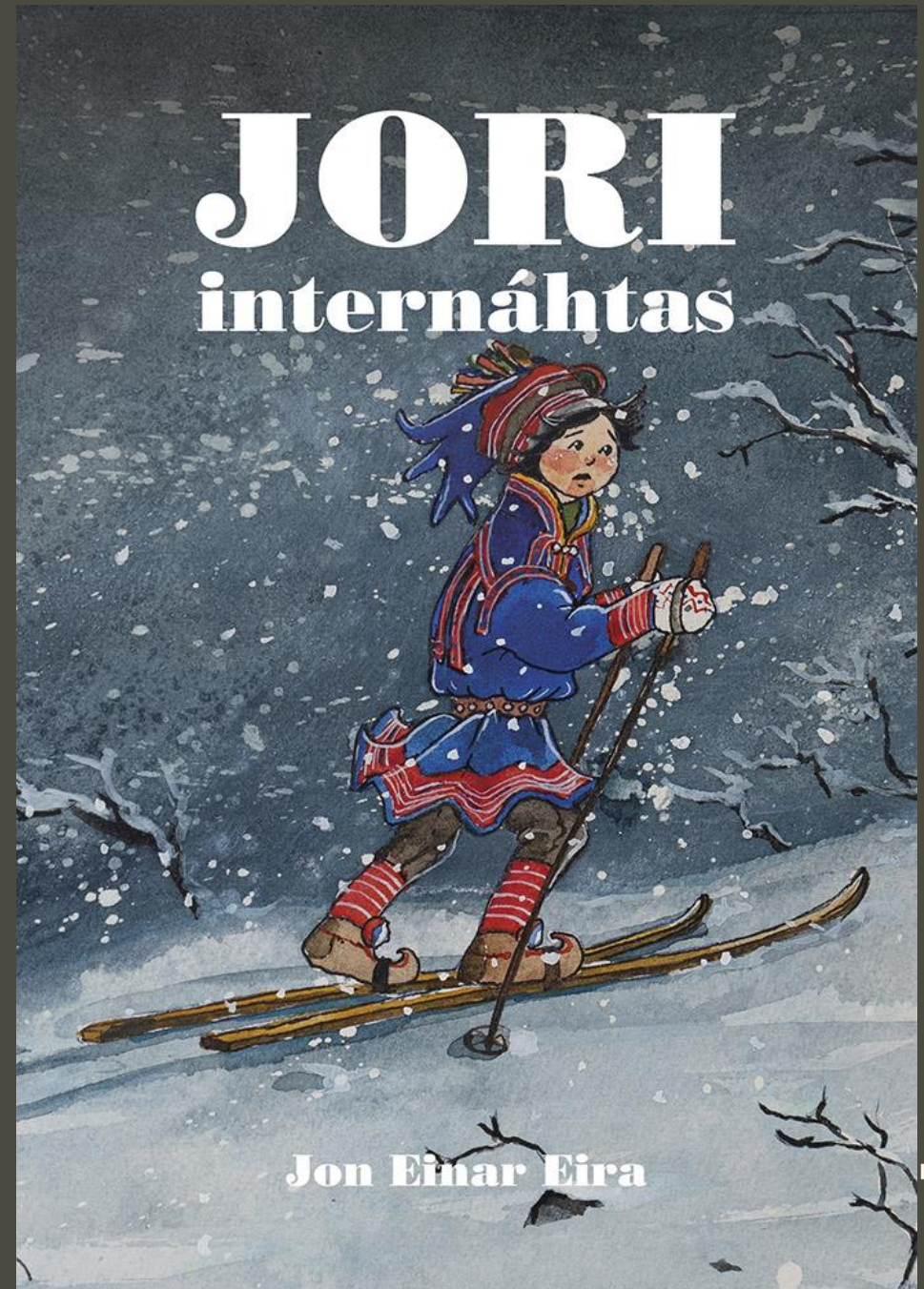

Jon Einar Eira
Jori internáhtas

Ill.: Inga Wiktoria Påve
Iđut, 2024
62 sider, nordsamisk

Mellomtrinn

Doaktára luhtte

Moadde vahku maŋŋil šaddet buot internáhta mánát finadit doaktára luhtte. Lea oassin skuvlla plánain, ahte doavttir iská buohkaid ovdal geasseluomu. Iskan ii galggaše leat várálaš, muhto mánát eai dieđe dan. Sii gal ballet ja dovdet eahpesihkarvuoda.

Internáhta hoavda geahččala buoremus lági mielde čilget manne galget doaktára lusa ja maid doavttir háliida iskat.

– Ii leat várálaš. Doavttir vihkke din, mihtida man guhkit dii lehpit ja guldala doaibmá go váibmu albma ládje.

Várálaš jiekŋa

Beaivvit otnot ja galbma dálkkit mitalit, ahte čakča lea boah tán. Čázit galbmojit ja jávrrit ja jogat jiknot.

Skuvlarivgu muittuha mánáid, ahte sii galget leat várrogasat eai ge galgga mannat rašes jieŋaid nala. Son čilge vuđolaččat man várálaš lea jus olmmoš doddjo jávrái dehe johkii. – Danin min eat suova din pá is leat, viggá son čilget sámegillii.

Muhto nuppi beaivvi leat muhtin skuvlamánát mannan ovtta jávrráža jieŋa nala. Sii stohket doppe, viegadiid duohkot deike, eai ge oro muitime maid skuvlarivgu mitalii ja ávžžuhii beaivvi ovdal.

Fáhkkestaga doddjo jiekŋa ja okta skuvlamánáin gahččá čáhcai. Jori lea vuosttaš gii fuobmá dáhpáhusa. Son viehkala internáhttii, jávkkiha oaddenlatnjii ja dohppe iežas suohpana mii lea seangga vuolde. Dasto viehká son nu johtilit go sáhtta láddo lusa, njámasta ja šlivge suohpana su guvlui gii lea doddjon.

Bárehuoš jur oliha dohppet suohpana, dolle dasa gitta ja baluin čiekčagoah tá vuoi ii vuojo oddasit dan galbma čáhcai.

– Doala čavga gitta! huiká Jori ja geassigoah tá lunttaža eret suddis. Jori jurdila vel man gievra son lea dalle go duodai ferte leat gievra.

Lunttaš beassá gáddái ja Jori dolle su gihtii.

– Dál moai viehkale internáhttii. Doala mu giedas čavga vuoi it gahča! čeargu Jori.

Dat eará mánát leat juo buohkat ollen gáddái ja leat manname

jovgon, muhto dattetge ii galbmo. Ja go Jori lihka, de fuobmá son ahte su birra livvadit bohccot.

Ieš son veallá iežas buor buoremus olbmá guoras, ii dušše guoras, muhto Čuvvolis Čuoivvaga goruda vuostá. Dadistaga son ipmirdišgoahtá, ahte lea su heargi gii lea gávdnan ja gádjón su dan garra dálkki siste.

– Gal don leat oba viissis ja buorre heargi. Mun ohcagohten du, muhto don dat gávdnet mu, savkala Jori ja njávkkada hearggis.

Jori čuočaha ja bidjá suohpana Čuvvolis Čuoivvaga čeabehii.

– Dál de galggat doalvut mu ja váilečorrage ellui, dadjá Jori iežas heargái. – Ja go čora lea dearvan ollen ellui, de moai vulges Jeagejohkii.

Juste go Jori herggiinis ja váilečorragein olle ealloravdii, de idista áhčči ealu siste. Son čuoigala Jori lusa ja dolle su birra čeabeha.

– Vuoi vuoi, lea buorre go leat dearvan. Mii leat leamašan nu balus. Ná it ábut balddihit min ja don it galgga akto vuolgit váilliid ohcat, lohka áhčči.

Jori geahčasta áhččái ja dadjala mojunjálmmiid: – Ii leat várálaš nu guhká go mus lea Čuvvolis Čuoivvat. Mun in gávdnan su, muhto son gávnai mu.

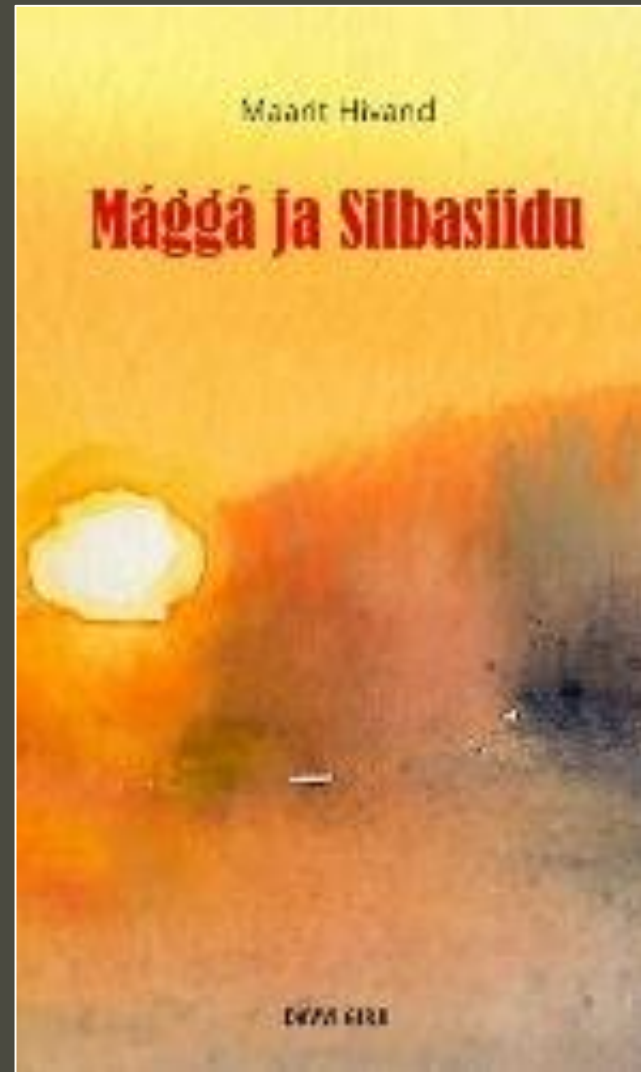
Maarit Hivand: Mággá ja Silbasiidu

ISBN: 978-82-329-0123-4.

Davvi girji, 2024.

70 sider. Innbundet

Ungdom

Lulesamiske barn og ungdomsutgivelser

2024

Lulesamiske utgivelser 2024

Lulesamisk

Ill: Nina Marie Andersen.

ISBN: 978-82-7601-289-7.

[Idut](#), 2024.

24 sider.

Innbundet.

Ungdom

**Kirsi Máret Paltto: Lulesamisk:
Gånna dân la, Ielli**

Lulesamisk

ISBN: 978-82-92649-60-2.

ABC-Company E-skuvla AS, 2024. 130
sider.

Innbundet.

Ungdom

Sørsamiske utgivelser

2024

Stiftelsen Brannbamsen Bjørnis

Doesteles Duvrie

Sørsamiske utgivelser i 2024

Sørsamisk

ISBN: 978-82-94048-45-8.

Gielem nastedh

24 sider

Småskole/mellomtrinn

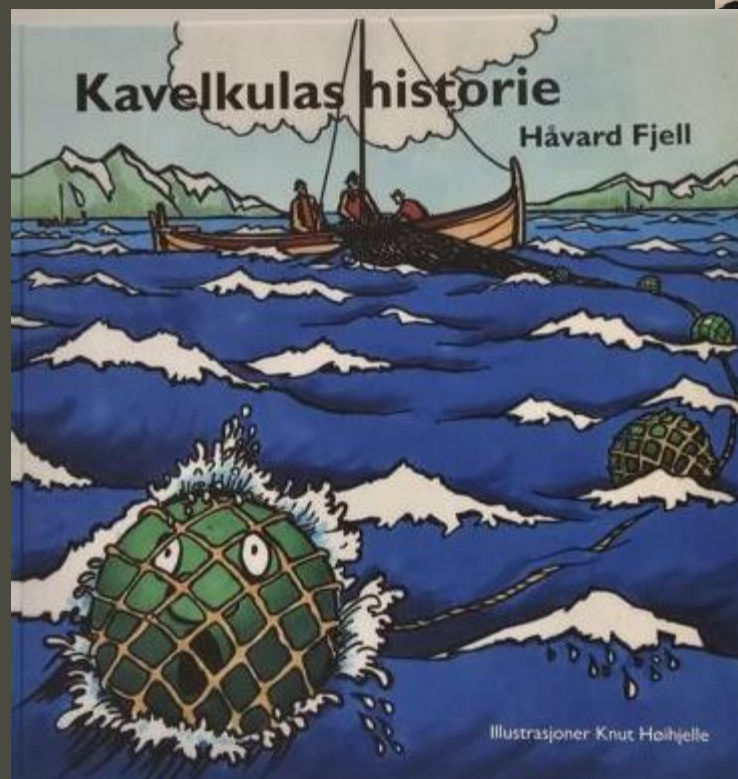
Tjeavlabåalan soptsese: Håvard fjell

Utgiver er Museet midt

ISBN978-82-93857

Mellomtrinn

innb

Rachel jih Sean Qitsualik-Tinsley: Tanna
snjågloe

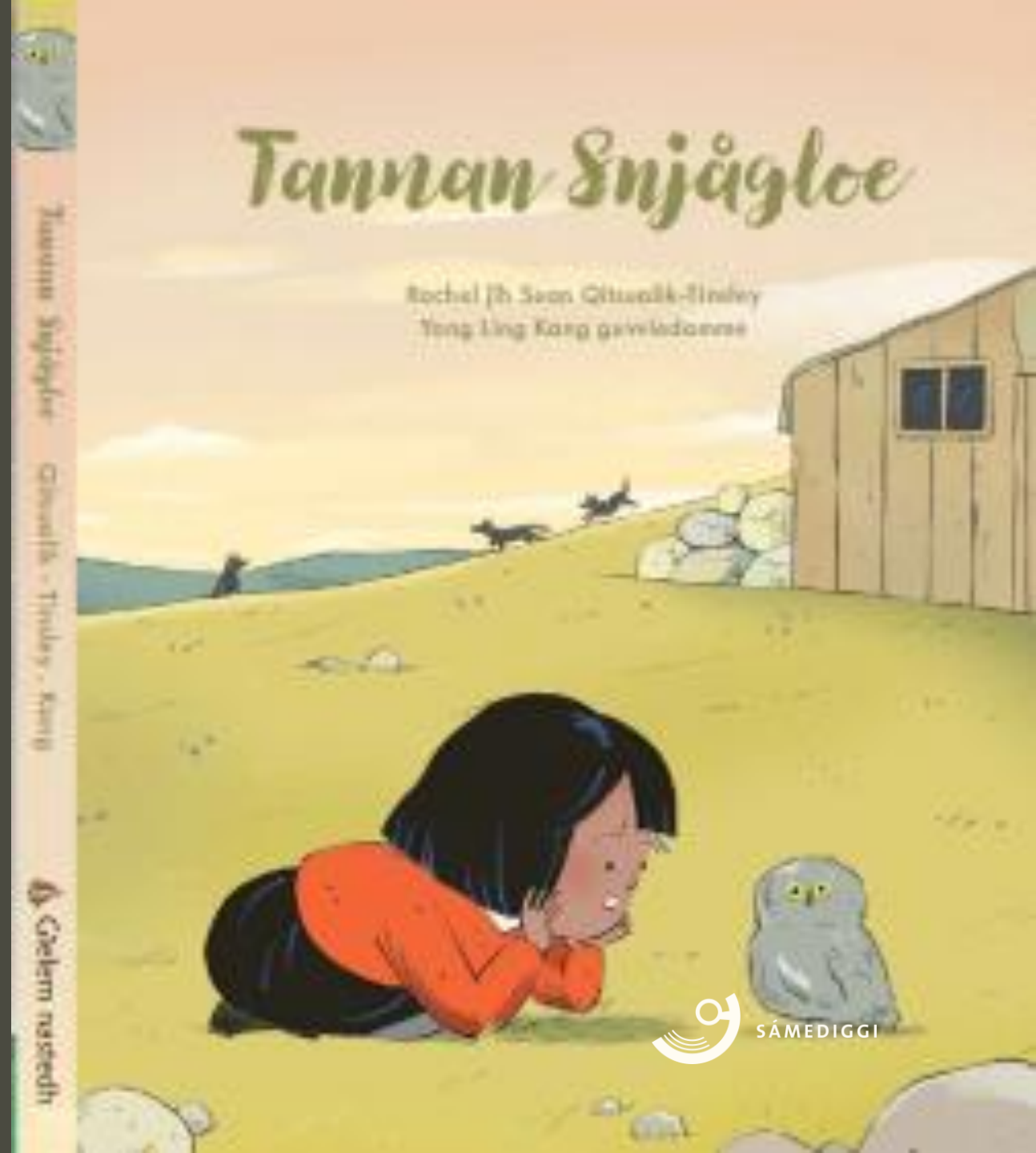
ISBN: 978-82-94048-48-9.

Gielem nastedh, 2024.

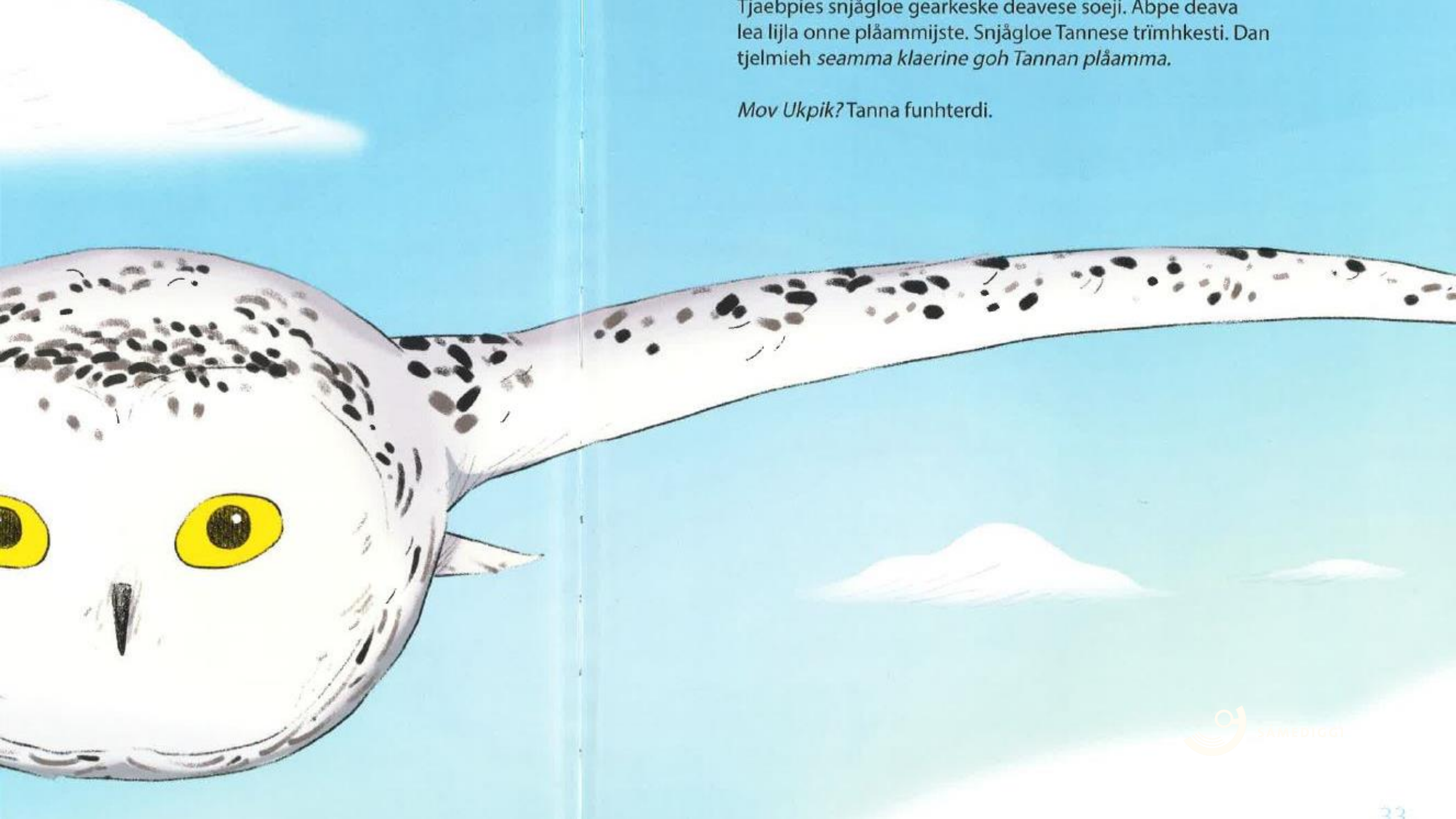
35 sider.

Heftet.

Førskole/småtrinn

Tjaebpies snjägloe gearkeske deavese soeji. Abpe deava
lea lijla onne plåammijste. Snjägloe Tannese trimhkesti. Dan
tjelmieh *seamma klaerine goh Tannan plåamma.*

Mov Ukpik? Tanna funhterdi.

Inga Borg: Pluppe j̄ih bovtsh

ISBN: 978-8294048-47-2.

Gielem nastedh, 2024.

32 sider.

Heftet.

Førskole

Inga Borg

Pluppe j̄ih bovtsh

j mij akt mij nâake. Dah vesties tjoehkh, mah ajve
skorpedh. Dah gaajhkede lehkeste böötin gurrelden
e tijjem tsijnin: nnniiiii ...
usnie gænnah åadtjoeh ræffesne tjoehkijste årrodh.
umhtie lij, minngemosth dellie vaane tjoehkigujmie
falhts dah lin nâake sielske.

meehtin jolle tjievledh tjoehkh biksedh jih
dellie giengele haajpanin jih dellie ... bæjjese
vihth! Jih dah dååpmekkh dan hijvenlaakan
vestie-gertjien mietie voejin. Dan
njaelkie vâåjni. Pluppe jih miesie lolleske
dååpmekhidie sjidtin.

BADADDJON BÖÖREMES GEJMERE

RAKEL-IREN
Ø.-L. PEDERSEN

BODØS
BESTE
GAMER

DAVVI GIRJI

Rakel-Iren Ø. L. Pedersen: Bådåddjon
bööremes gejmere – Bodøs beste gamer

ISBN: 978-82-329-0600-0.

Davvi girji, 2024.

80 s.

Innbundet

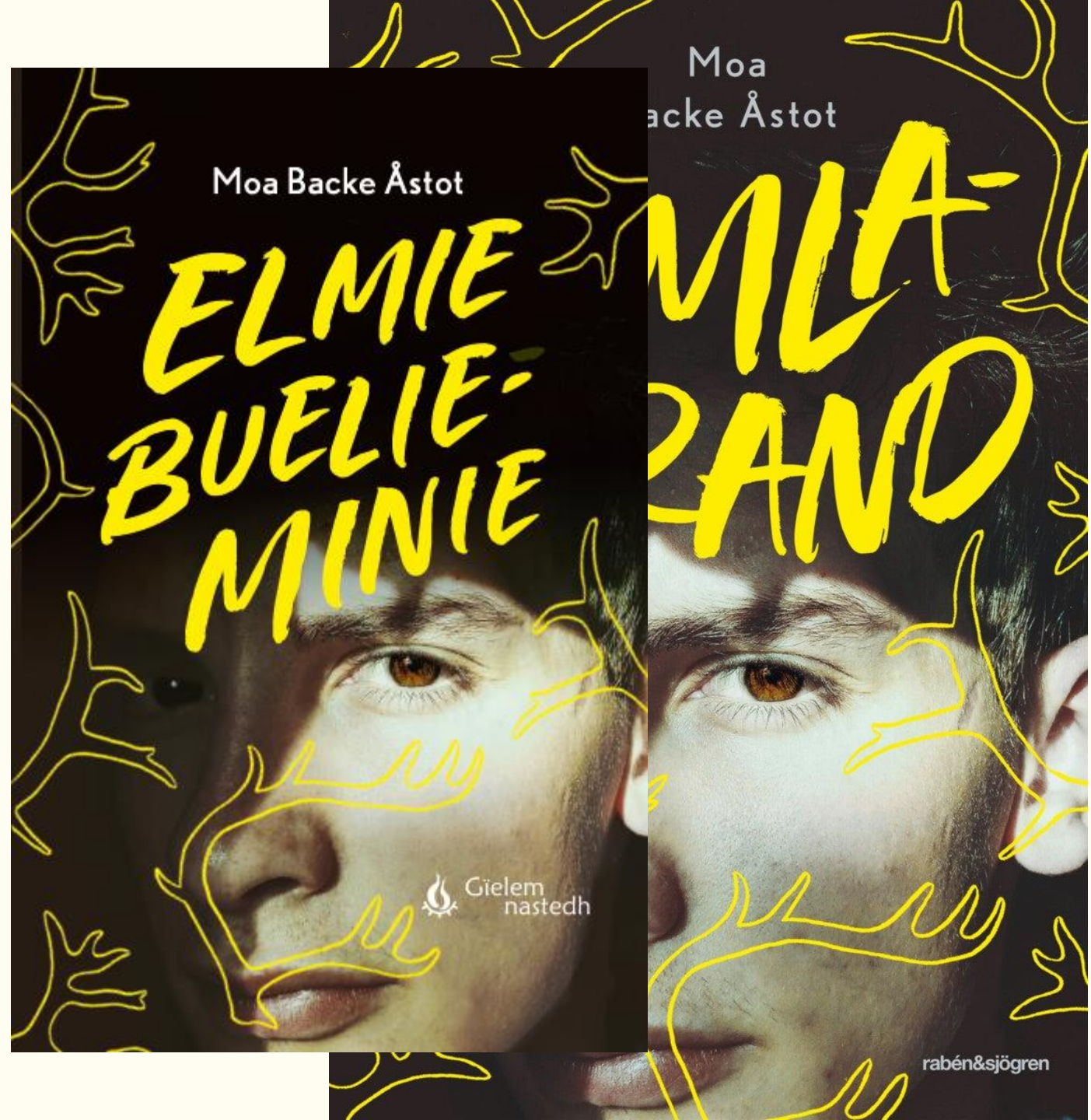
Moa Backe Åstot: Elmie buelieminie

ISBN 978-82-94048-49-6.

Gielem nastedh, 2024, 160 s

Heftet

ungdomsroman

Sööfe jïh jáhha

ISBN: 978-82-94048-56-4.

Gielem nastedh, 2024.

100 sider.

Heftet.

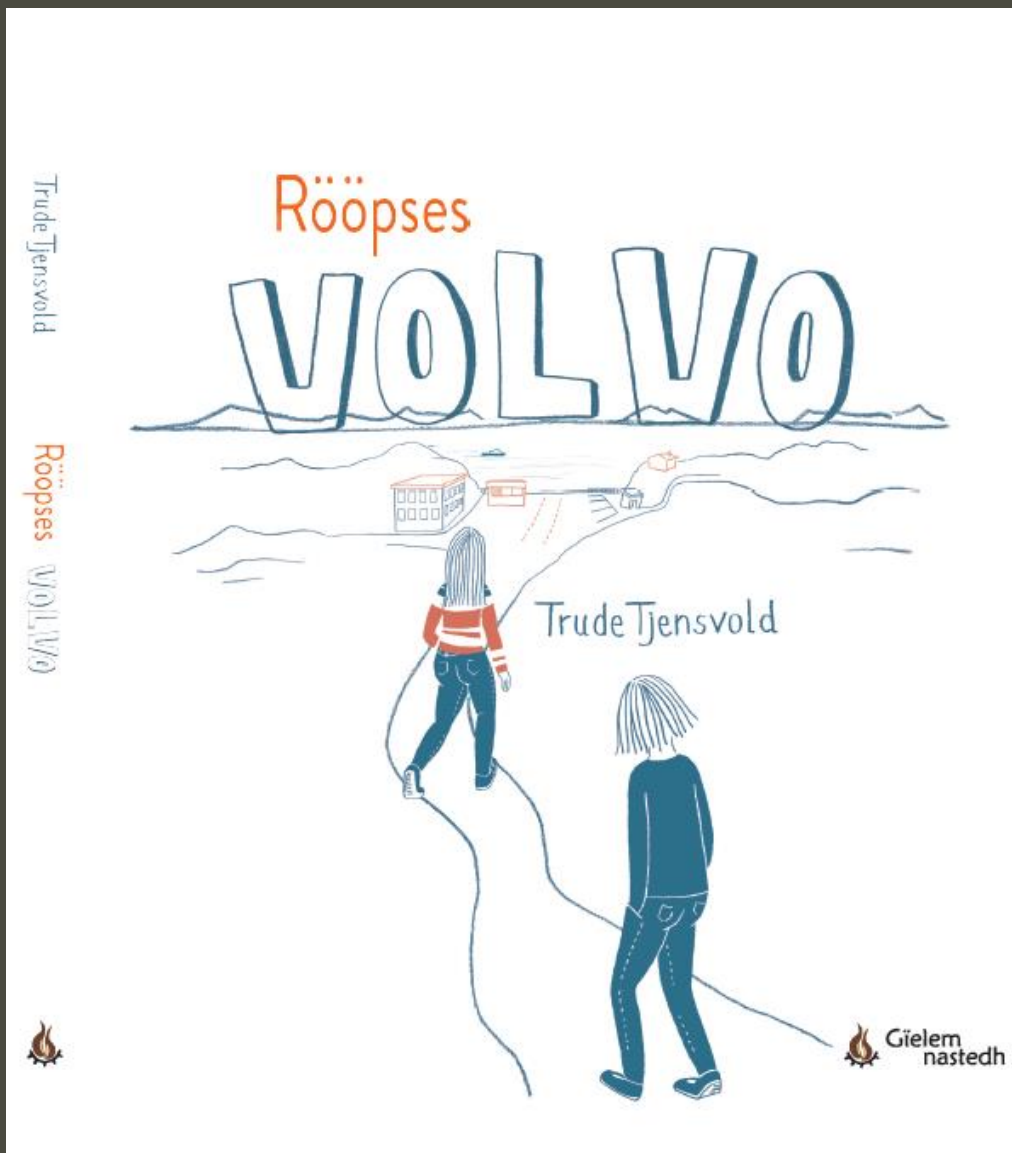
Ungdomsroman

SÖÖFE JÏH JÁHHA

SÁMEDIGGI

Rööpses Volvo, Trude Tjensvold

ISBN: 978-82-94048-52-6.

Gielem nastedh,

2024. 168 sider.

Heftet.

Ungdomsroman

Utgivelser på andre samiske språk 2024

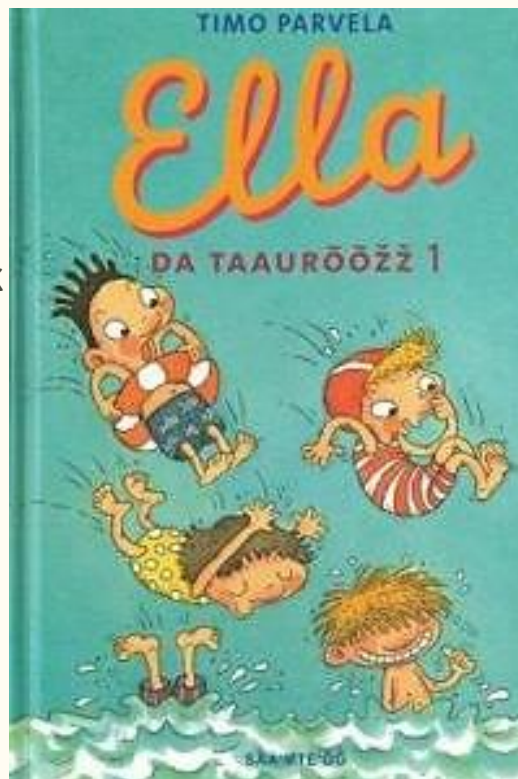
Ella; Timo Parvela: Ella da
taaurõõžž

ISBN: 978-952-441-498-2.

Saamelaiskäräjät, 2023.

108 sider. Innbundet.

Småtrinn

Ingas sommar

ISBN: 978-82-693735-0-9.

Sáltto bidumesáme guovdátj,

2024. 64 sider.

Innbundet.

Førskole

Samiske bøker på norsk 2024

Reinkalven som ble stor, Reinkalven som ble stor - ett år med reinen

Av Ellen Anne S Gaup og , Malle Rimmel

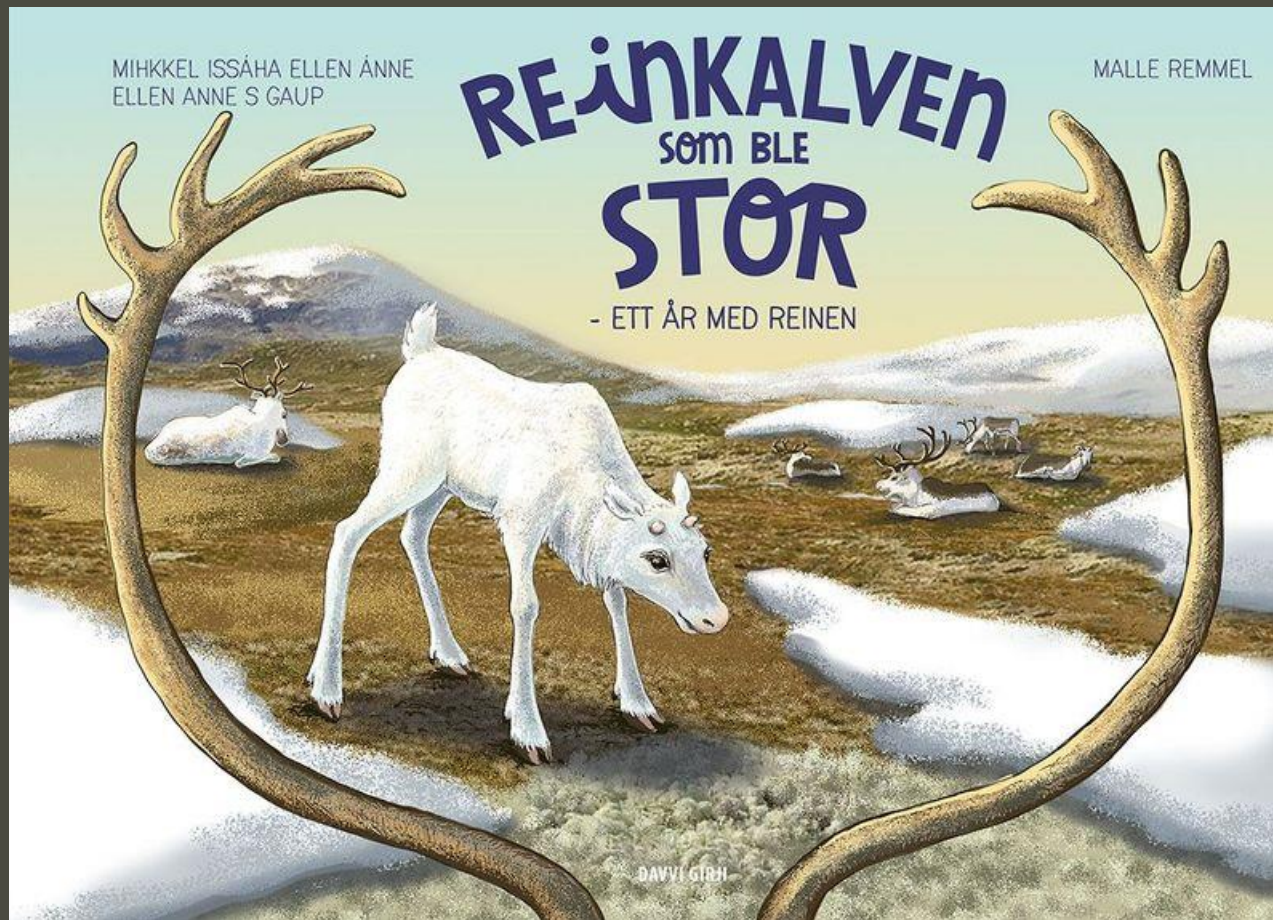
ISBN: 978-82-329-0573-7.

Davvi girji, 2024.

55 sider.

Innbundet.

Lettlest fagbok.

Mepusa og adolf blir uvenner , Eivor Meisler

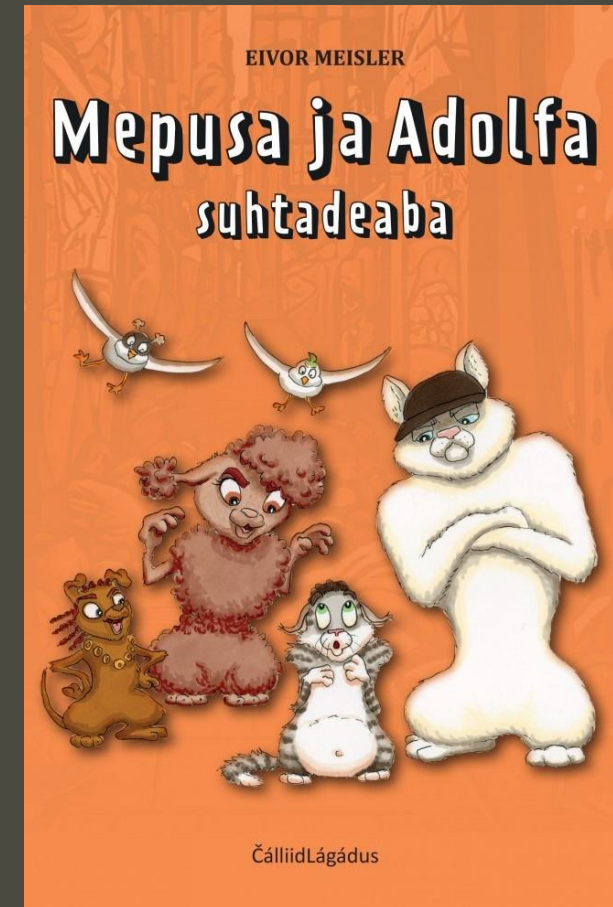
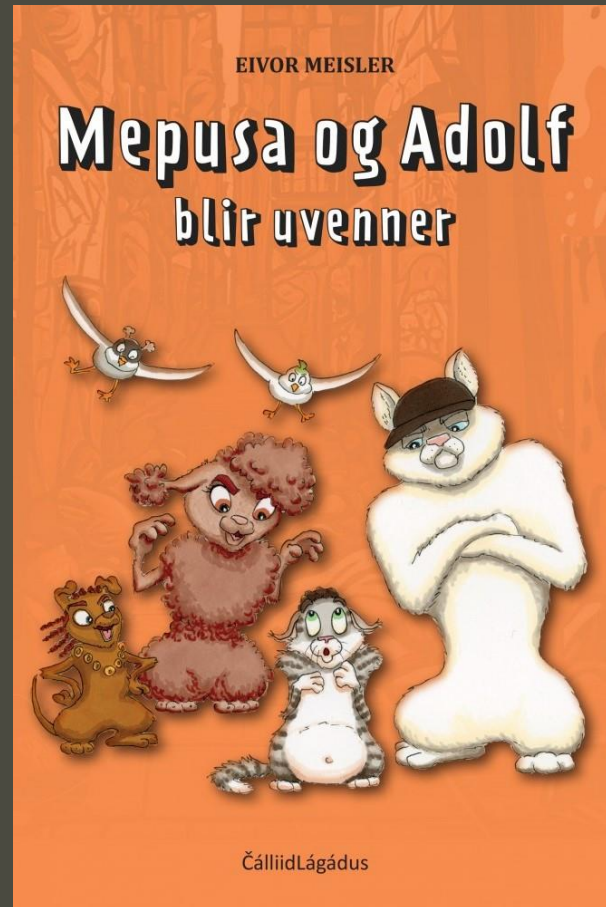
Norsk tekst. (nordsamisk utg. 2023)

ISBN: 978-82-8263-552-3.

ČálliidLágádus, 2024. 84 s.

Innbundet.

Smátrinn/mellomtrinn

Marit Kirsten Anti Gaup: Noen banket på døra!

ill. Sunna Kittu

ISBN: 978-82-329-0512-6.

Davvi girji, 2024.

72 s.

Innbundet

Mellomtrinnet

Anders somby: Edda – kortroman

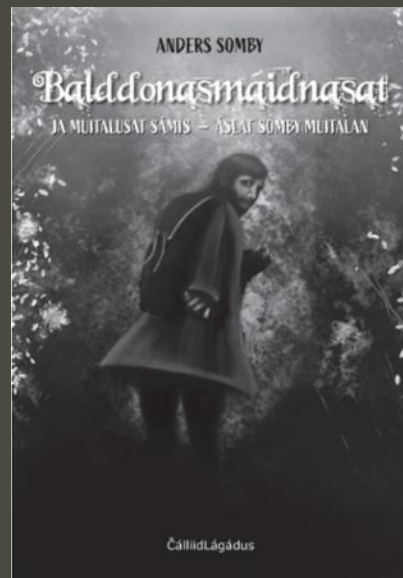
Norsk tekst.

ISBN: 978-82-93962-06-9.

Anders Somby, 2024. 77 s.

Innbundet.

Ungdom

Kathrine Nedrejord: Alt for flokken –
Eallu mu váimmus

Norsk tekst.

ISBN: 978-82-03-45150-8.

Aschehoug, 2024.

222 s.

Innbundet

Ungdomsroman

Moa Backe Åstot: Sommerfuglhjerte

ISBN: 978-82-02-81375-8.

Cappelen Damm, 2024.

180 s.

Innbundet.

Ungdomsroman

Saia Stueng: Skjebnetid

ISBN: 978-82-329-0637-6.

Davvi girji, 2024.

192 sider.

Innbundet.

Ungdomsroman

Kathrine Ulstein Johansen

UNG

Kathrine Ulstein Johansen: UNG i naturen

ISBN: 9788269125948.

Siivat AS, 2024.

176 sider.

Innbundet

Mellomtrinn/ungdom

A clear plastic bottle is suspended from a dark tree branch. The bottle is partially filled with a light blue liquid. The background is a soft-focus green, suggesting a forest or wooded area. The lighting is natural, highlighting the texture of the plastic and the clarity of the liquid.

Visste du at?

Saften kan drikkes som den er eller kokes inn til en tykk sirup som er god på pannekaker.

Mats Jonsson: Stinas joik

Svensk tekst.

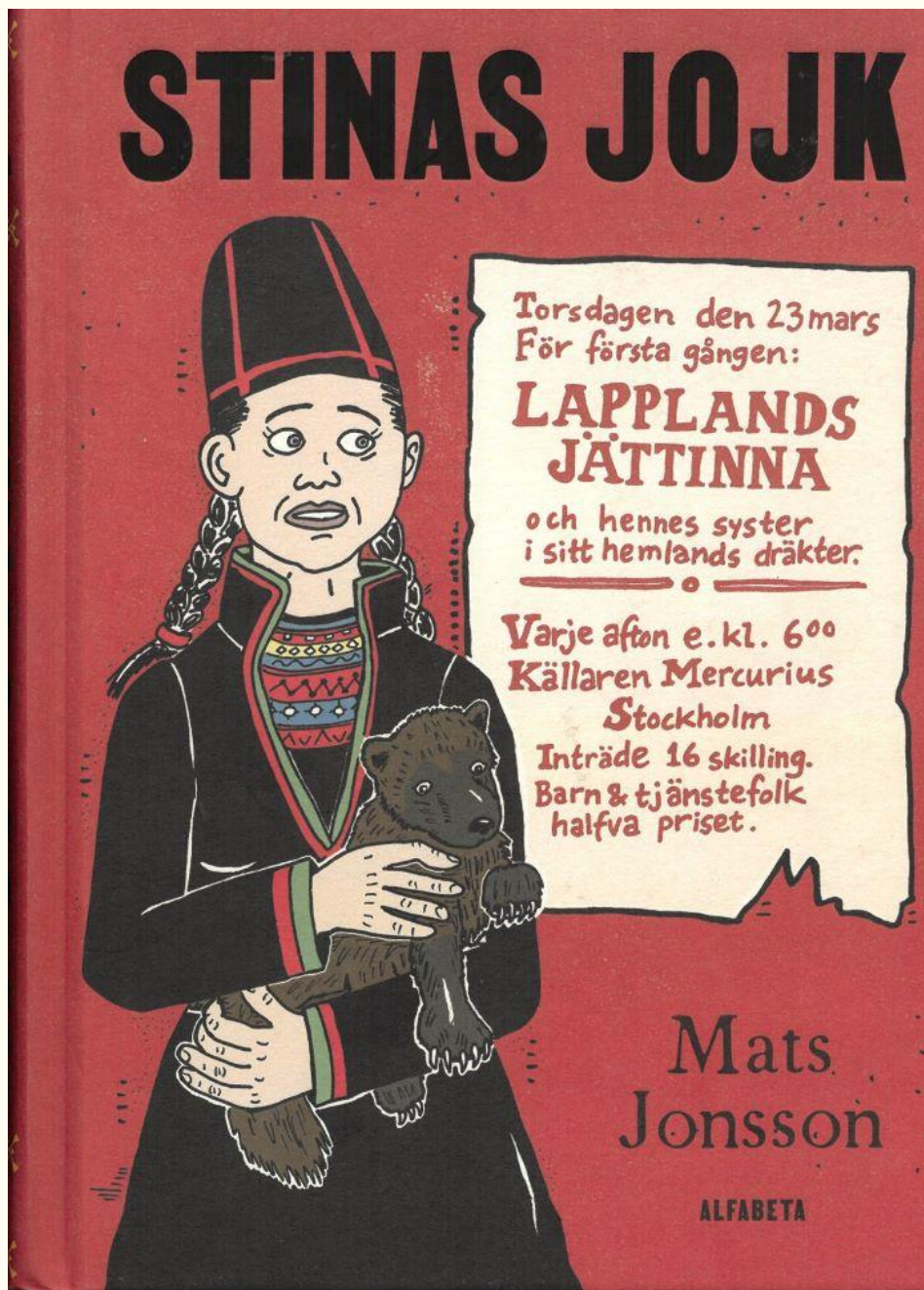
ISBN: 9789150123135.

Alfabet, 2024.

363 sider.

Innbundet

Mellomtrinn

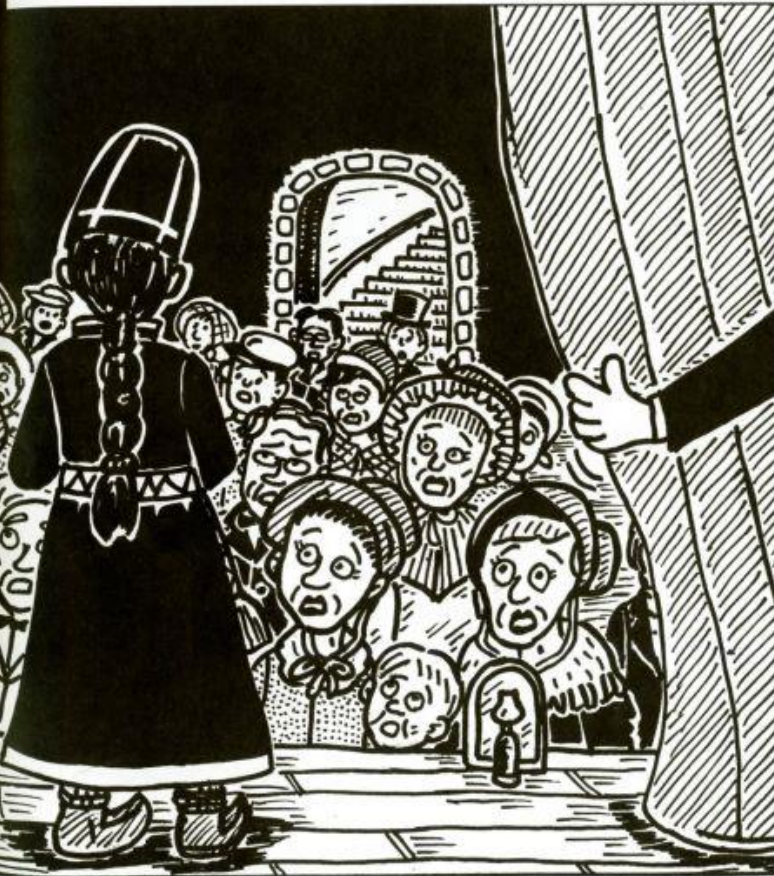
Den långa
lappflickan
och hennes
syster!

– När ridån drogs undan hörde jag hur de drog efter andan allihop. Sedan vart det ett enda skrikande och visslande.

– Men vad gjorde ni egentligen på scenen?

– Längre fram hittade vi på som en liten teaterföreställning, men i början stod vi bara där och lät dem stirra. Friberg höll på och pekade på Stina och rabblade upp hur långa armar hon hade och hur stora hennes fötter var. Han ville ha oss till att jojka, men inte ville vi göra det inför ett rum fullt av svenskar.

Och så ville han att vi skulle prata med publiken efteråt.

– Ända sedan gryningen hade vi stått framme i fören, Stina och jag. Vi ville inte missa någonting. Resan hade varit så lång. Vi skidade ända ner till Örebro, och därifrån åkte vi med slädiskjuts till Skåne.

– Så det blev en turné fast Friberg fått sparken?

– Jo, det kom en man som hette Wolfenstein. Han hade fått i uppdrag att ordna en stor turné med Stina och en grupp andra samer som skulle visas upp i hela Europa. Vi var misstänksamma, men mor och far hade ju skulder som måste betalas.

– Så era föräldrar släppte iväg er ensamma den här gången?

– Ensamma var vi ju inte. Det var tre karlar, tre kvinnor och ett litet barn med, och en av karlarna var Per Högström hemifrån som läst till kateket i Likssjuo. Det var som betryggande med en kyrkans man på resan.

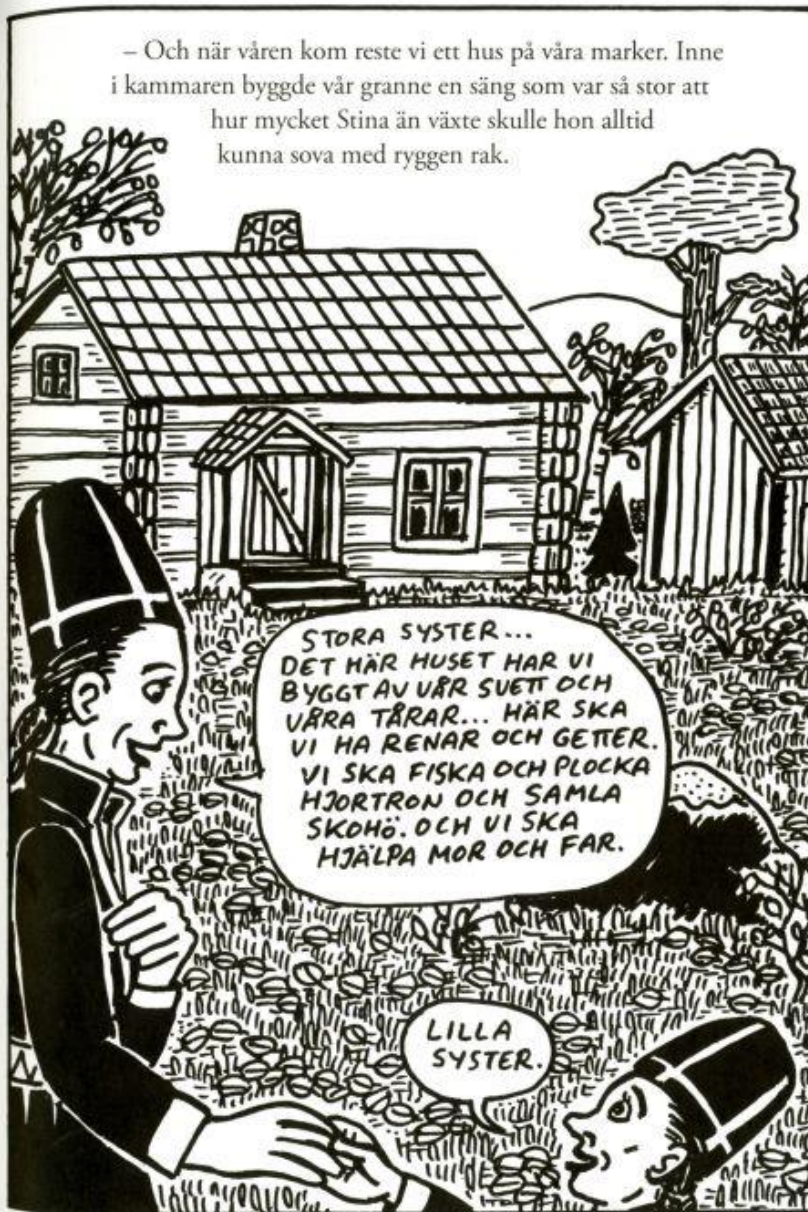
– Så fort vi kommit hem satte Stina igång. På den första snön tog hon far med sig i pulkan och betalade alla han var skyldig pengar. I handelsboden köpte hon mat så att det knappt gick att stänga dörren till vår stolpbod.

Men det slutade inte där. Nu förstod jag varför Stina ständigt ville vidare, ständigt gjorde en föreställning till, ständigt hängde över Wolfensteins räkenskaper.

Innan vintern var över stod Stina som ägare till ett hemman i Brännäs på släktens gamla marker. Resten av sina liv skulle mor och far få bo kvar i sin kåta. Ingen skulle kunna tvinga bort dem, det hade hon sett till.

– Och när våren kom reste vi ett hus på våra marker. Inne i kammaren byggde vår granne en säng som var så stor att hur mycket Stina än växte skulle hon alltid kunna sova med ryggen rak.

STORA SYSTER...
DET HÄR HUSET HAR VI
BYGGT AV VÅR SUETT OCH
VÅRA TÄRAR... HÄR SKA
VI HA RENAR OCH GETTER.
VI SKA FISKA OCH PLOCKA
HJORTRON OCH SAMLA
SKOHÖ. OCH VI SKA
HJÄLPA MOR OCH FAR.

LILLA
SYSTER.